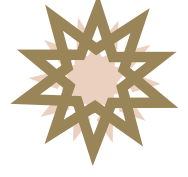

Yıldız Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Yıldız Social Sciences Institute Journal

Web sayfası bilgisi: <https://ysbed.yildiz.edu.tr>
DOI: 10.14744/ysbed.2022.00017

Kitap İncelemesi / Book Review

Güneş Ülkesi'nin klasik yönetim teorisi çerçevesinde incelenmesi^a
Exploration of the city of the sun within the scope of classical
management theory

Ayşe Aybike BAYKAL^{*}

Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

Yıldız Technical University, İstanbul, Türkiye

MAKALE BİLGİSİ

Makale Hakkında

Geliş tarihi: 31 Mart 2022

Kabul tarihi: 15 Ağustos 2022

Anahtar kelimeler:

Tomasso Campanella, Güneş
Ülkesi, Klasik Yönetim Teorisi,
Henry Fayol, Frederic Taylor

ARTICLE INFO

Article history

Received: 31 March 2022

Accepted: 15 August 2022

Key words:

Tomasso Campanella, the City of
the Sun, Classical Management
Theory, Henry Fayol, Frederic
Taylor

ÖZ

Tommaso Campanella'nın en önemli eseri kabul edilen, 1602 tarihli Güneş Ülkesi, dönemin bilimsel tartışmalarının etkisiyle şekillenmiş bir eserdir. Kitabın bilimsellik odağı Klasik Yönetim Teorisinin de temel yapı taşını oluşturmaktadır. Eser ile Klasik Yönetim Teorisinin bir diğer ortaklaştığı nokta ise değişime gebe olan kendi dönemlerinin gereksinimlerine cevap vermek için ortaya çıkmalarıdır. Klasik Teorideki üretimde verimliliğin sağlanması hedefi, Güneş Ülkesi'nde sistemin devam ettirilmesi yönünde şekil değiştirmiştir. Bu kapsamda, hedeflere ulaşmak için izlenen yollarda birtakım benzerliklere ulaşılmıştır. Bu benzerlikler kitap incelemesi kapsamında, bilginin oluşturulması ve iletilmesi; uygulamalarda ön plana çıkan basitlik ve standardizasyon kavramları; kitaptaki topluluğun ve Klasik Yönetim Teorisinde işçilerin ortak faydayı gözetme yönündeki yönlendirilmeleri ve son olarak yönetici profiline beklenen özellikler temaları ile ele alınmıştır.

Atıf için yazım şekli: Baykal, AA. Güneş Ülkesi'nin klasik yönetim teorisi çerçevesinde incelenmesi. Yıldız Sos Bil Ens Der 2022;6:1:44–48.

ABSTRACT

The City of the Sun, first published in 1602 and considered the most substantial work of its author Tomasso Campanella, is a writing that is shaped by the scientific debates of the era. The focus on being scientific, which is cultivated throughout Campanella's work, is also the building block of the Classical Management Theory. Another point where the book and the Classical Management Theory align is that both emerged to respond to the needs of their times, which were ripe for evolution. Classical Theory's objective of achieving productivity takes the form of sustaining the system in the City of the Sun. Thus, some parallels appear in their ways to achieve the ends. This book review discusses the mentioned similarities within several themes, namely, production and transmission of knowledge, prominence of simplicity and standardization, guiding the agents –the community in the book and laborers in the Classical Management Theory– towards common interest and, lastly, the expectations regarding executive branch.

Cite this article as: Baykal, AA. Güneş ülkesi'nin klasik yönetim teorisi çerçevesinde incelenmesi. Yıldız Sos Bil Ens Der 2022;6:1:44–48.

*Sorumlu yazar / Corresponding author

*E-mail adres: aybikebaykal@sabanciuniv.edu

^aYıldız Teknik Üniversitesi, SBE, İşletme Yönetimi Doktora Programında
Prof. Dr. Esin Can tarafından yürütülen "Yönetim Alanında Yönlendirilmiş Okumalar" dersi kapsamında hazırlanmıştır.

Yıldız Teknik Üniversitesi Yayınları, İstanbul, Türkiye, tarafından yayınlandı.

Telif hakkı 2022, Yıldız Teknik Üniversitesi. Bu, CC BY-NC lisansı kapsamında açık erişimli bir makaledir. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

GİRİŞ

Geç Rönesans döneminin önemli filozoflarından Tommaso Campanella (1568-1639), siyasi birliğini oturtamamış İtalyan topraklarında İspanya'nın üstünlük kurmaya çalıştığı bir dönemde yaşamıştır. 14 yaşında girdiği Dominiken tarikatında dini bir eğitim alan Campanella, daha sonra felsefeye yönelmiştir (Ernst v.d., 2021). Felsefi duruşunu, Aristoteles karşıtı doğa felsefesi temelinde sorgulamalarıyla tanınan Bernardino Telesio'dan miras almıştır (Maggie, 2010, s. 478). Telesio'nun fikirlerini savunması Campanella'yı kiliseyle karşı karşıya getirmiştir. Sekiz yılı zindanda olmak üzere yirmi yedi yıldan fazla hapis yatmıştır. Hapiste yattığı süre zarfında Kopernik sistemini, Galileo'yu ve insanın doğal fenomenleri araştırma özgürlüğünü savunmuştur (Hall, 1993, s. 614). Rönesans döneminin önemli bilim insanları ve filozoflarıyla olan bu yakın etkileşimi Campanella'nın Güneş Ülkesi kitabına da yansımıştır. Kitap, Telesio'nun felsefi mirası ve dönemin bilimsel tartışmalarının etkisiyle kaleme alınmıştır.

1602 yılında Campanella tarafından kaleme alınan Güneş Ülkesi bir ütopyadır. Makale kapsamında incelenen kitabı dilimize kazandırıp, basımın önsözünde Ütopya kavramını ve tarihsel evrimini başarılı bir şekilde okuyucuya sunan Veysel Atayman (2019), ütopyaların mevcut düzene yönelik eleştirel bir karşı tasarım olduğunu dile getirir (s. 9). Tommaso Campanella'nın Güneş Ülkesi eserini de, içinde bulunduğu dönemin yönetim biçiminden toplumsal düzenine kadar duyduğu memnuniyetsizliklere karşı bir reçete olarak yazdığını söyleyebiliriz.

Atayman aynı zamanda, Avrupadaki Ütopyacı düşüncüyü Platon ile başlayıp Rönesans Dönemi ile laikleşen, toplumsal bir eleştiri geleneğine oturtur (Campanella, 1602/2019, s. 9). Campanella Rönesans çağında yaşamış, dönemin bilim adamlarını savunmuş bir yazar olarak bu geleneği eserinde sergilemiştir. Örneğin Krishan Kumar, Güneş Ülkesi'ni bilim ve bilimsel araştırma vizyonu çerçevesinde şekillenen ilk ütopya örneği olarak ele alır (Kumar, 2006, aktaran Kurtyılmaz, 2014, s. 17). Kitabın teknoloji odağında incelenmesi ise ilgi çeken bir diğer bakış açısı olma özelliğine sahiptir. Hall eserin, çağının yeni icat ve keşiflerinden su ve yol sistemleri gibi teknik, teknolojik konuları içermesine atıfta bulunurken, Campanella'nın teknolojiyi ideal toplumun bir parçası olarak yorumladığını söyler (Hall, 1993, s. 613-615).

Tüm bu unsurlar makale sahibi tarafından göz önünde bulundurulduğunda, kitabın Klasik Yönetim Teorisinin doğduğu dönemle, 'bilimsellik odağı', 'teknoloji' ve 'değişim dönemindeki bir toplumun izleri' bağlamlarında paralellik gösterebileceği öngörüsünü doğurmuştur. Kitabın incelenme amacının ilk sebebi, bu öngörülen benzerlikleri yakalayabilme amacı; ikincisi ise, makale sahibinin bir konuyu

anlamanın en iyi yolunun onu başka bir konu üzerinde yorumlayabilme çabası olduğuna inanmasıdır.

Bu doğrultuda, ilerleyen bölümlerde sırasıyla, İçerik başlığında kitabın konusu hakkında bilgiler verilecek; Analiz ve Değerlendirme kısmında Klasik Yönetim Teorisiyle benzerlik gösteren noktaların incelenmesi yapılacaktır. Tartışma ve Sonuç bölümünde ise saptamaların tasnifi yapılarak inceleme tamamlanacaktır.

İÇERİK

Betimsel bir anlatımla ele alınmış olan Güneş Ülkesi, üslup olarak Cenovalı bir denizcinin Hospitalario adlı kişiyle gerçekleştirdiği karşılıklı diyaloglar şeklinde yazılmıştır. Kitap boyunca denizcinin Güneş Ülkesi'ne dair tecrübe ve izlenimlerini Hospitalario'nun yönlendirdiği sorulara cevap olarak sunması, okuyucunun alt başlıkları ve temaları ayırt edebilmesini kolaylaştırmıştır. Bu sayede kitap kolay takip edilebilir bir akışa sahiptir. Çevirmenin dili ise son derece anlaşılırdır.

Kitabın içeriği değerlendirildiğinde Güneş Ülkesi'nin temel sosyal düzeninin komünal bir yaşam üzerine kurulu olduğu görülür. Benciliğin kaynağı olarak görülen özel mülkiyet (Campanella, 1602/2019, s. 16) kavramına karşıt olarak ülkedeki her şey yaşayanların ortak malıdır (Campanella, 1602/2019, s. 31). Birlikte üretir, birlikte tüketir; kimseye ait olmayan yerlerde birlikte konaklarlar. Hatta bu ortaklığı aile hayatına kadar taşırlar: çocuklar kamusal birliğin birer unsuru olarak kabul edilirken (Campanella, 1602/2019, s. 47), toplumda aile kavramının yeri yoktur.

Güneş Ülkesi'nin yönetim şekli ise bir çeşit teokrazi¹ yönetimidir. Hiyerarşik yapının hâkim olduğu şehrin idaresini hiyerarşinin en üstünde yer alan Metafizikus (Hoh) ile birlikte diğer üç yönetici Güç (Poh), Sevgi (Mor) ve Bilgelik (Sin) yürütür. Bu üç eşit yönetici aslında her vatandaşın yaşantısının üzerine oturduğu kaideleri temsil etmekte ve yaşamlarına yön vermektedir.

Son olarak kentin fiziki yapısına değinilmesi yararlı olacaktır. Güneş Ülkesi bir ovanın üstünde yedi kat iç içe geçmiş çemberlerden oluşan bir tepe görünümündedir. Bu yapı hem toplumu dışarıdaki tehlikelerden korur (Campanella, 1602/2019, s. 23-24), hem de toplumun değerlerinin muhafazasında önem bir rol oynar. Bu konunun ayrıntılarına analiz bölümünde daha ayrıntılı girilecektir.

ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

Güneş Ülkesi ve Klasik Yönetim Teorisi doğdukları dönem koşulları içerisinde ele alındığında bir takım ortak özelliklere rastlanabilir. Tommaso Campanella'nın eserini yazdığı dönem Aydınlanma Çağı'nın temelini oluşturan 17.yy. felsefe ve bilimsel düşüncesinin geliştiği zamana denk

¹Teokrazi, siyasi iktidarın, Tanrı'nın temsilcileri olduklarına inanılan din adamlarının elinde bulunduğu toplumsal ve siyasi düzendir (TDK, t.y.).

düşer. Bu felsefe bilimsel bilginin elde ediliş biçimi olarak yaygın şekilde kabul gören Aristoteles ve Plato'nun tündengelim modelinin sınırlarından kurtulmayı içermektedir (Alexander, 2010). Dogmatik düşünce yapısının temellerini sarsan bu gelişmeler, özellikle entelektüel çevrede hararetle tartışmaların yaşanmasına sebep olmuştur. Campanella da Anti-Aristotelesçi yaklaşımıyla bu dönemin önemli aktörlerindedir. Böylesine köklü bir değişim rüzgarının getirdiği farkındalıkla Campanella, toplumsal düzen ve yönetim biçimindeki aksaklıklara Güneş Ülkesi'yle çözüm önerisi getirmeye çalışmıştır.

Klasik Yönetim Teorisinin doğması ise yine kendi çağının getirdikleri neticesinde olmuştur. 18.yy'ın ikinci yarısından itibaren buharlı makinelerin keşfi gibi teknolojik gelişmeler, üretim şeklinde köklü değişiklikler meydana getirmiştir. Sanayi Devrimi olarak adlandırılan bu dönemde yaşanan gelişmeler ve beraberinde getirdiği değişim, bu değişime ayak uydurma zorunluluğunu doğurmuştur (Nişancı, 2015, s. 258). Değişimin tam merkezinde bulunan "üretimde verimliliği nasıl artırırız?" sorusu, dikkatleri yönetim düşüncesine yöneltmiştir. Verimlilikte artış sağlayacak yönetsel ve bilimsel tekniklerin araştırılmasıyla birlikte de Klasik Yönetim Teorisi ortaya çıkmıştır (Nişancı, 2015, s. 266).

Güneş Ülkesi'nin fiziki yapısını oluşturan çemberlerin incelenmesi, ülkenin sosyal ve yönetsel yapısı hakkında bilgilere ulaşılmasına olanak verir. Örneğin, her bir çember duvar üzerinde ülkenin inancını şekillendiren bilgileri bulundurur. Bu bilgiler dönemin bilimsel bakış açısını temsil eden doğa felsefesi unsurları resmederek aktarılmaktadır. İlgi çekici olan ayrıntı ise bunların sunuş şeklinin Klasik Teorinin vurguladığı gibi bir çeşit kullanım kılavuzu eşliğinde sergilenmesidir. Bilgiler görselleştirilir, kullanım alanları ve şekilleri yanlarına yazılan notlarla açıklanır (Campanella, 1602/2019, s. 28). Benzer bir şekilde bütün bilimlere kapsarken, bunu harika bir şekilde basitleştirerek özetleyen ve ülkenin anayasası kabul edilebilecek "Bilgi" adında kitapları vardır (Campanella, 1602/2019, s. 27). "Georgics" ve "Bucolics" adlı kitapları ise, tarım ve hayvancılığın doğru şekilde nasıl yapılacağını anlatır (Campanella, 1602/2019, s. 63-65). Bu kitaplardaki uygulamalar takip edilerek yüksek verim elde edilir. Kitaplar yıllarca sürdürülen gözlemler ve deneyler sonucu elde edilen bilgileri içermektedir. Bu yönüyle kitapların oluşturulması, Taylor'ın en iyi yöntemi bulmak ve eskiden sıklıkla kullanılan el yordamı ile kabaca ayarlanan (rule of thumb) yöntemleri değiştirmek için kapsamlı bir şekilde incelenmesi ve test edilmesi gerekliliği düşüncesiyle paralellik göstermektedir (Blake ve Moseley, 2010, s. 29). Bu üç örnek en temelde, Klasik Yönetimin hedeflediği basitlik aracılığıyla standardizasyon yakalama eğilimiyle eşleştirebilir. Buradaki hedef bir noktada kafa karışıklığına meydan vermeden sistemin devamlılığını sağlamaktır; tıpkı üretimde aksaklıkların çıkmasını engelleyip, süreç verimliliğini korumak amacıyla olduğu gibi.

Duvar üzerinde sergilenen bilgilerin bir diğer fonksiyonel görevi ise eğitimidir. Eğitim düşüncesi Taylor ve Fayol'da karşımıza çıkan yönetimin önemli unsurlarındandır. Çocukların küçük yaştan itibaren, duvardaki bilgileri öğrenmeye başlamaları, Fayol'un daha ilköğrenimden başlayarak gerekli bilgilerin tohumunun ekilmesi gerektiğine dair düşüncesiyle paralellik gösterir (Fayol, 1916/2021, s. 149-150). Fakat buradaki eğitim modeli yalnızca çocuklarla sınırlı değildir. Güneş Ülkesi sakinlerinin toplumdaki görevleri eğitimde gösterdikleri performans ve yetenekleriyle atanır. Halkın görevlerinin kendi doğal beceri ve yetenekleriyle örtüşmesi, onların görevlerini memnuniyetle en iyi şekilde yapmalarını sağlar (Campanella, 1602/2019, s. 60). Kimin ne göreve getirileceğinin kararı yöneticilere aittir (Campanella, 1602/2019, s. 45). Taylor da işçilerin yeteneklerini iş gereksinimiyle eşleştirme ihtiyacını 1. Sınıf İnsan kavramıyla vurgular (Wren & Bedeian, 2009, s. 129). Bu eşleştirme üretimde verimliliğin sağlanması için yöneticinin gözetmesi gereken önemli bir kriterdir. Böylece çalışanların kaytarma (soldiering) eğilimlerinin de önüne geçilir. Üstelik işçiler Taylor'ın da ifade ettiği gibi eğitimle istenen performansı yakalayabilecek yeterliliğe de eriştirilebilirler (Wren ve Bedeian, 2009, s. 151).

Güneş Ülkesi'nin ideal toplum yapısını devam ettirebilmesinin temelinde kişisel istek ve çıkarların değil, toplumun ortak faydasının gözetilmesi yatmaktadır. Bu hususta herkes koşulsuz bir şekilde yöneticilere itaat etmek zorundadır (Campanella, 1602/2019, s. 46). Güneş Ülkesi'nin bu özelliği bire bir Fayol'un "genel çıkarların özel çıkarlara tercih edilmesi" ilkesiyle örtüşmektedir. Amaç her iki örnekte de, insana özgü kıskançlık, bencillik, hırs gibi eğilimlerin kontrol altında tutulması yoluyla, sistemin devamlılığının ve verimliliğinin sağlanmasıdır (Fayol, 1916/2021, s. 55).

Öte yandan Güneş Ülkesi'nde yöneticilere itaat temelde gönüllü bir seçimdir. Çünkü Güneş Ülkesi halkı, yöneticilerinin kendilerinden daha yüce olduğunu düşünürler (Campanella, 1602/2019, s. 64). Bunun iki sebebi vardır. Birincisi, yöneticilerin kendileri gibi aynı eğitimden geçerek, herkesten üstün bir performans göstermeleridir (Campanella, 1602/2019, s. 35). Performans kriterinin ölçülebilir yapısı yöneticinin meşruiyetini sağlamaktadır. Yöneticinin deneyimi de hesaba katıldığında yöneticiye karşı duyulan saygı pekişmektedir. İkincisi ise bu kişilerin sahip olduğu yönetim kabiliyetidir. Ülkedeki herkes eğitimleri sırasında kendini gösterme fırsatına sahiptir. Özel yeteneği olanlar, tıpkı Fayol'un önerdiği gibi, hiyerarşinin üst basamağına tırmanabilir. Yani yönetim kabiliyeti öğrenilebilir bir özelliktir (Wren ve Bedeian, 2009).

Kitapta yönetim kabiliyeti vurgusu yapılan kişi ise daha çok tüm yönetimin bağlandığı Metafizikus'tur. Bu kısma özellikle değinmek gerekmektedir. Campanella, Metafizikus'un kusursuzluğunu anlatırken, dış dünyadaki yöneticiler üzerinden bir karşılaştırma yapar. Bu karşılaştırmanın temasını, bilgiye ezberci bir bakış açısıyla yaklaşan, tek bir

alandan uzmanlaşan ve kitabî bilgiyi deneyime üstün gören yönetici figürü oluşturur. Böyle bir yönetici, Güneş Ülkesi vatandaşlarına göre gerekli olan yönetim becerisinden yoksun olmaktadır (Campanella, 1602/2019, s. 37). Bu özellikler Klasik Yönetim Teorisinin çıkış noktasıyla oldukça benzerdir. Teknolojik gelişmelerle birlikte verimliliği arttırmak için yeni ihtiyaçlar gündeme gelmiştir. Eskiden olduğu gibi yalnızca teknik bilgiler, artan üretimin kaynaklarının verimini yükseltmek yahut üretimin koordinasyonunu sağlamak için yetersiz kalmıştır (Wren ve Bedeian, 2009). Klasik Yönetim Teorisinin temsilcilerinden Frederick W. Taylor ve Henri Fayol eserlerini gözlemedikleri bu değişim üzerine kurgulamışlardır. Onlar, uzmanlaştıkları alanın (teknik) bilgileriyle sınırlı kalmamış, deneyimlerini farklı bir alanda (yönetim) sistematik bir şekilde sunmayı görev edinmişlerdir. Hatta Fayol, teknik okulların yalnızca matematik odaklı eğitimini eleştirmiş, bu okullardan yetkin kişilerin çıkması için beden sağlığı, genel kültür ve idari bilgiler gibi alanların öğretilmesini savunmuştur (Fayol, 1916/2021, s. 132-133).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Klasik Yönetim Teorisinin merkezindeki “üretimde verimliliğin sağlanması” amacı, Güneş Ülkesi kitabında kurulmuş düzenin devam ettirilmesi çerçevesi içinde incelenmiştir. Bir başka şekilde ifade edilirse, Güneş Ülkesi’nin ideal sistemi üretimin kendisidir. Dolayısıyla, kitap eleştirisi yazılırken sunulan benzerlikler hep bu tema çerçevesinde ele alınmıştır.

İlk olarak hem Güneş Ülkesi hem de Klasik Yönetim anlayışı içinde buldukları çağın gereksinimlerinden doğmuşlardır. Campanella yaşadığı çağın uygulamalarını eleştirmiş ve karşıt bir devlet düzeni betimlemiştir. Onun kurgusunda, döneminin bilime yaklaşımı -doğa felsefesi- merkezî bir rol oynamaktadır. Klasik Yönetim Teorisi ise, Sanayi Devrimi’nin etkisiyle gelişen üretim çeşitleri ve değişen çevre koşullarının getirdiği birtakım aksaklıklara çözüm üretebilme kaygısıyla şekillenmiştir. Öyleyse söylenebilir ki: Campanella’nın motivasyonunun başlıca sebebi olan döneminin aksaklıkları, Klasik Teorinin doğmasını sağlayan döneminin ihtiyaçları zemininde buluşur. Her ikisi de değişimin getirdiği sancının bir ürünüdür.

Campanella’nın Güneş Ülkesi tıpkı Klasik Yönetim Teorisindeki gibi sistemin aksamamasının önüne geçmek istemektedir. Bunun için, aktörlerin bilgi ve kuralları eksiksiz ve verimli bir şekilde uygulayabilmelerini sağlamak adına basit anlatım, standardizasyon gibi uygulamalara yönelirler. Amaç, akıl karışıklığına fırsat vermemek ve farklı yöntemlerin değil sabit en verimli yöntemin kullanılmasını mutlak kılmaktır.

Eğitim, hem Klasik Yönetim Teorisinin hem de Güneş Ülkesi kültürünün temelini oluşturmaktadır. Klasik Yönetim Teorisinde olduğu gibi görev tanımları, işlerin nasıl yapılacağı gibi bilgilerin yöneticiler tarafından işçilere anlatılması gerekmektedir. Güneş Ülkesi’nde ütopyanın hayat-

ta kalması için gereken bilgiler, vatandaşların görevlerinin içeriği, henüz küçük yaştan itibaren onlara anlatılır. Sağlam bir temel ile mesleki eğitime başlayan Güneş Ülkesi sakinleri eğitimlerinin ileriki aşamalarında kendi beceri ve yetkinlikleri doğrultusunda görevlere ayrılırlar. Atanan görevi yapabilecek kabiliyette olmaları onları azimli ve çalışkan birer üye haline getirir. Böylece toplumda istenen vatandaş yani Taylor’ın 1. Sınıf İnsan kavramıyla resmettiği kişiyi temsil ederler.

Komünal bir topluluk olmasının etkisiyle, Güneş Ülkesi vatandaşları öncelikle ortak faydayı gözetme erdemleriyle hareket ederler. Ülkede kişisel çıkar ve hırs gibi kavramlara yer yoktur. Yöneticiler bu hususta düzeni korumakla, vatandaşlar ise yöneticilere itaat etmekle görevlidir. Güneş ülkesinin sosyal yapısını koruyan bu önemli bileşen, aynı zamanda Fayol’un sağlıklı bir sistem kurmak için önerdiği yönetim ilkelerinden bir tanesidir.

Yönetici seçimi açısından incelendiğinde iki temel özellik açığa çıkmıştır. Birincisi, yetkinliği ve deneyimiyle saygı duyulan yöneticinin meşru pozisyonudur. Meşruiyet itaati gönüllü kılmakta, sistem işleyişinin -yani toplum kurallarının- aksamamasına imkân vermemektedir. İkincisi ise, teknik yeteneğin dışında sahip olunan yönetim yetisidir. Fayol’un yönetimin öğretilebilir olması ve herkesin yönetici olma imkânının olması yaklaşımı burada hayat bulur. Güneş Ülkesi’nde herkes eşit şartlar altında öğrenim görür. Fakat daha yetenekli olanlar sistem hiyerarşisi içerisinde yükselebilmeye, yönetici olma fırsatını yakalar.

Son olarak Güneş Ülkesi, Klasik Yönetim Teorisi pençeresinden ‘yöneticinin özellikleri’ temasıyla incelendiğinde dikkate değer bir paralellik yakalanır. İkisinde de yönetici figürü yalnızca teknik bilgisiyle var olmayan; disiplinler arası düşünebilme yetisi geliştirmiş ve kitabî bilgiyi deneyimin önüne koymaktan kaçınan özellikler göstermektedir.

Etik: Bu makalenin yayınlanmasıyla ilgili herhangi bir etik sorun bulunmamaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması ile ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Ethics: There are no ethical issues with the publication of this manuscript.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

KAYNAKLAR

- Alexander, D. (2010). 21. yüzyılda din ve bilim: Matris'i yeniden oluşturmak. Yeni Yaşam Yayınları.
- Blake, A. & Moseley, J. (2010). One hundred years after the principles of scientific management: Frederick Taylor's life and impact on the field of human performance technology. *Performance Improvement*, 49(4), 27–34. [CrossRef]
- Campanella, T. (2019). Güneş ülkesi (V. Atayman, Çev.). Ayrıntı Yayınları (Orijinal eserin basım tarihi 1602).
- E. Germana, & J.-P. De Lucca. Tommaso Campanella. Edward N. Zalta (Ed.) *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2021 Edition), from Fayol, H. (2021). Genel ve Endüstriyel Yönetim (M. A. Çolakoğlu, Çev.). Ankara: Adres Yayınları, 6. Baskı, (Orijinal eserin basım tarihi 1916).
- Hall, P. A. (1993). The appreciation of technology in Campanella's the city of the sun. *Technology and Culture*, 34(3), 613–628. [CrossRef]
- Kurtyılmaz, D. (2014). Ütopylar ve karşı-ütopylar bağlamında modern felsefi düşünce ve eleştirisi [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Uludağ Üniversitesi.
- Maggi, A. (2010). Tommaso Campanella's philosophy and the birth of modern science. *Modern Philology*, 107(3), 475–492. [CrossRef]
- Nişancı, Z. N. (2015). Geçmişten günümüze yönetim düşüncesi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 13(25), 257–294.
- Türk Dil Kurumu. (Dec 23, 2021). Teokrasi. (t.y.). Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- Wren, D. A. & Bedeian, A. G. (2009). *The evolution of management thought*. Wiley.